

Lesarabrøv

EF-avtalan og studningar

Óli Jacobsen, fiskimannafelagsformaður, hevur grein í leygardagsblaðnum um viðv. kilostudningi. Har sigur hann, at EF-avtalan hjá okkum sigur einki um at avtaka hesar studningar, tí hann metir ikki, at teir eru kappingaravlagandi. Nú verður tað sin sak, hvat Óli og eg meta í tí sambandi. Veruleikin er tann, at kilostudningur sum prisi-skoyti er kappingaravlagandi, tá ein tosar í EF-høpi. Um EF ikki ger vart við tað beinanvegin, so hava vit nakrar grannar, bæði fyrri vestan og fyrri eystan, sum nokk skulu gera EF vart við hetta.

Vit eiga nokk at innstilla okkum uppá, at stuðul til fiskivinnuna í tí líki vit kenna hann í dag, fyrri mesta partin verður av-tikin.

Hinvegin, so vita vit, at tað eru nógvar stuðulskipanir innan EEC, serliga á landbúnaðarøkinum. Innanfyri fiskivinnuna siga teir seg formliga ongar at hava. Veruleikin er nokk tann, at ávisur stuðul verður veittur vinnulivinum á ymiskan hátt, og verður hesin stuðul, sum eg nevndi í útvarpinum hetta kvöldið, ofta lagdur í iløguliðið, har bilig figging kann útvegast o.s.fr.

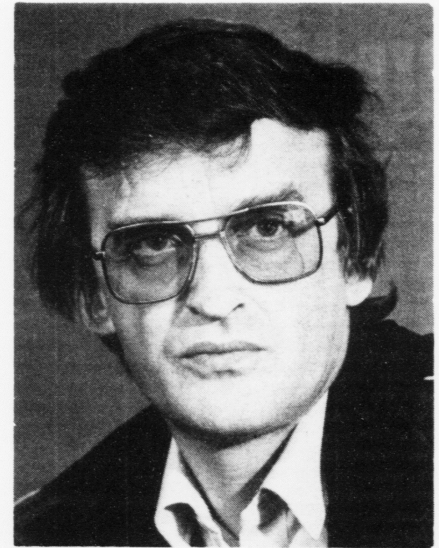
Hinvegin hevur Óli Jacobsen púra rætt, tá hann sigur, at EF góðtekur sosialar skipanir, og kemur helst at góðtaka okkara skipanir viðv. minstuløn, dagstuðuli o.s.fr.

Hvussu leikur fer er ofta ringt at siga, og serliga ringt er at gera metingar um framtíðina. Í hesum føri talan er um, er tað tað keðiliga fyrbrigdi, at tað er EF, sum fortolkar sínar reglur, og har hava vit litið annað at gera uttan at tillaga okkum.

Um vit ikki gera tað, fáa vit bara æviligar fløkjur í framtíðini. Tí er tað rætt av okkum longu nú at

gera okkum eitt so realistiskt bilæt av framtíðini sum gjørligt, og vita hvussu vit á bestan hátt kunnu liva innanfyri teir karmar og við teimum avtalum, vit hava gjørt — eisini hesi EEC-avtaluni — tí er hon undirskrivað, so er einki at tosa um hvat vit kundu hugsað okkum, tá er veruleikin har, og vit verða bert noyðdir til at liva við honum.

30.10.1991
Thomas Arabo

Kirkjuskatturin og vit, ið standa uttanfyri kirkjuna

Í Sosialinum 1. okt. ger Jóannes Skaale viðmerkingar til eina grein um kirkjuskatt, sum eg hevði í Dimmalætting 24. august.

Eingin kann ákæra Jóannes fyrri at vera sakligan í grein síni. Heldur enn sakliga at leggja síni sjónarmið fram, leggur hann eftir mær persónliga. Hann minnir meg um ein fótboltsspælara, ið roynir at fáa bóltin frá mótspælara, men tá ið hetta miseydnast, so verður roynt at sparka beinini undan manninum. Fái eg ikki bóltin, so skal eg hava mannin.

Hvat va tað, ið eg skrivaði?

Stutt sagt so peikaði eg á tað órimliga og órættvísu í at fólk, ið ikki eru limir í fólkakirkjuni, verða sett í kirkjuskatt og at hetta minti meg alt ov nógv um tvangsdoypingina av nýføðingum, ið fór fram í danska kongarikinum, men sum varð avtíkin við lóg fyrri umleið 150 árum síðani.

Dømi úr mínum egna heimi

Fyrri at lýsa hetta nærri skal eg taka eitt dømi úr mínum egna heimi. Tá ið kirkjuskatturin kom í Havnini, fingur bæði konan og eg kirkjuskatt, hóast hvørki av hennara foreldrum ella hon stóðu innanfyri kirkjuna. Eg var barndoyptur, og stóð

framvegis á kirkjulistanum.

Men konan og eg bóðu um at vit øll í húsnum vóru strikað av kirkjuskattalistanum. Men hvat hendir mong ár seinni — í 1991? Tá verður ein av synum okkara, sum saman við okkum varð strikaður av listanum ár frammanundan — settur í kirkjuskatt.

Hetta er bert EITT dømi. Eg havi hoyrt um mong onnur. At tey, sum eru doypt verða kravd eftir kirkjuskatti, skilur ein, men hvi verða fólk, sum IKKI eru doypt í kirkjuni, kravd eftir kirkjuskatti???

Hvat sigur lógin?

Lógin, sum kirkjuskatturin verður útskrivaður eftir, er frá 1920-unum. Hon eitur »Lov om Færøerne om kirkernes styrelse, nr. 109«. Í stykki 8 í hesari lóg stendur skrivað:

»Naar kirkens indtægt er ikke er tilstrækkelige til dækning af dens udgifter til de i § 3 omhandlede formaal eller til andre kirken vedrørende formaal, som ikke ifølge § 11 skal udredes af Færøernes kirkefond, tilvejebringes det manglende ved ligning paa menighedens til folkekirken hørende beboere».

Hetta er so greitt, sum tað kann vera: Bert fólkakirkjulimur skulu gjalda kirkjuskatt. Verða onnur sett í kirkjuskatt, er hetta ólogligt!!!

Likningarráðið somu áskoðan

Liggjandi frammanfyri mær havi eg eitt skriv frá Likningarráði Føroya, sum uppá fyrisurning er sent til mín. Eg skal her taka eitt brot úr hesum skrivi:

»Likningarráðið er samt í at bert persónar, sum eru limir í fólkakirkjuni, skulu gjalda kirkjuskatt».

Her er tað so sjálvur skattamyndugleiki landsins, sum talar og ger eina greiða niðurstøðu, í samsvor við lógina.

Ruðuleiki valdar

Tá ið tað ofta kemur fyrri, at fólk, ið ikki eru limir í fólkakirkjuni, verða sett í kirkjuskatt, er eyðsæð fyrri øllum, at her ruggar ikki rætt og her valdar ruðuleiki á økinum.

Og tað er HETTA, sum eg havi roynt at peikað á!!!

Og í staðin fyrri at geva mær og LÓGINI rætt og saman við mær royna at fáa myndugleikarnar at fáa skil á, so verði eg skildur fyrri bæði líkt og ólíkt.

Fyrri meg og onnur, sum eru farin úr fólkakirkjuni, er tað ein samvitskuspurningur og tí gerst spurningurin um kirkjuskattin ikki so nógv ein spurningur um pengar, men ein samvitskuspurning.

Hvat hevði Jóannes Skaale sagt, um hann fekk eina rokning gjøgnum

skattavaldið um at gjalda fyrri ljós og hita og viðlíkahald av Ebenezer? Ella limagjaldskrav frá einum felagi, sum hann ongantið hevði meldað seg inn í???

Leiðandi kirkjumaður skilur støðuna

Í eini samrøðu við Dimmalætting fyrst í september gav ein leiðandi kirkjumaður í Havn til kennar, at hann var greiður yvir at tað kemur fyrri, at persónar, sum ikki vóru limir í kirkjuni, vóru kravdir eftir kirkjuskatti og at her sostatt var okkurt brek í skipanini.

Upplýsingar um fólkakirkjustøðuna fær likningarráðið frá landsfólkayvirlitinum (sum fær upplýsingarnar frá kommunalu fólkayvirlitinum). Tí kann tað tykjast sum at tað eru teir kommunalu myndugleikarnir, ið hava ein part av skuldini.

Hvar ábyrgdin fyrri hesum liggur, so máttu allir partar, bæði kirkjamyndugleikar, kommunalir skattamyndugleikar og landsmyndugleikar, havt áhuga í at fingið greitt hetta mál. Ein rubrikk í sjálvuppgávuni, har vit kundu sett ein kross fyrri um vit vóru í fólkakirkjuni ella ikki, kundi kanska loyst málið.

Svenning av Lofti

Soljóðandi viðmerkingar eru sendar Flemmingi Kofoed-Svendsen og Kristiliga Fólkaflakkinum í Danmark:

Lands- og starvsnevndin hjá Kristiliga Fólkaflakkinum, Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokki, hevur á fundi í Havn hin 28. okt. 1991 einmælt samtykt at koma við hesum viðmerkingum til orðini hjá Flemmingi Kofoed-Svendsen, fólkatingsmanni og figgjarnevndarlími, um at hjálpa londunum í Eystureuropa og minka um danska stuðulin til Føroya og Grønlands:

1. Gingið verður inn fyrri, at Norðurlond veita figgjarligan eins væl og annan stuðul til tey baltisku londini og onnur lond eystanfyri.

2. Men mótmælt verður harðliga, um teir í Danmark vilja veita henda stuðul við at

lata grønlandinum og feroyingum rokningina.

3. Mint verður á, at her er talan um lógarbundnar útreiðslur, sum avtalur eru gjørdar um Danmarkar og Føroya millum,

4. og at tíðin er ikki tann rætta til at fara undir samráðingar um nýggjar avtalur, nú ið ótryggleiki og figgjarligir trupulleikar gera seg so sterkt galdandi í Føroyum og tykjast bara vinda upp á seg.

Vegna Kristiliga Fólkaflakkin, Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokk
Niels Pauli Danielsen
Arant Johannessen
Ólavur Petersen
Karin Christiansen

